

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: March/April-2023
Education (Optional) Paper-IV

EDUO4: Education in Pre-Independence India

Day and Date: Tuesday, 23/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Beginning of education in Buddhist period was done ritually
a) Upanayan b) Nikah c) Pabjja d) Qurankhani
- 2 During the Buddhist period was the medium of education.
a) Pali b) Urdu c) Sanskrit d) Kannada
- 3 -----Life lessons were given by Gautama Buddha.
a) Abhang b) Ayat c) Aryasatya d) Bible
- 4 is a Buddhist scripture.
a) Gita b) Quran c) Upanishad d) Vinayapitika
- 5 The concept of 'Nirvana' is explained by ----- philosophy.
a) Samkhya b) Yoga c) Vedanta d) Buddhism
- 6 In Islam, ----- is recognized as a holy book.
a) Quran b) Bible c) Bhagavad Gita d) Ramayana
- 7 Prophet Muhammad used -----method of teaching while preaching to the people.
a) Lecture b) Discussion c) Question d) Example
- 8 Islam Education Center Siyalkot teaches ----- subjects.
a) Mathematics and Astrology b) Astrology and Economics
c) Law and Philosophy d) Mathematics and Geography
- 9 In Akbar's court there was a famous singer named -----.
a) Nagasen b) Tansen c) Bhimsen d) Anarkali
- 10 A program to initiate children's education in the Muslim system of education is called-----
a) Bismilakhani b) Maktab c) Madrasa d) upnayan
- 11 In Wood's theory of education, the aim of education was -----
a) Intellectual development b) Moral development c) Economic development d) All of the above
- 12 According to Wood's order letter---- was a medium of education.
a) Indian ancient language b) English language c) a and b d) None of these
- 13 According to Wood's order letter, it was suggested that a university should be established at-----.
a) Kolkata b) Mumbai c) Madras d) All of the above

14 Department of Public Education was established in the province of total-----.

- a) 3 b) 5 c) 6 d) 7

15 The Public Education Advisory Committee had a total of ----- members.

- a) 8 b) 10 c) 12 d) 14

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Teaching Methods in Buddhist education period.
- 2 Study education in Buddhist period .
- 3 Curriculum in Muslim Education Period.
- 4 Educational Objectives of British Government.

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Write educational objectives in Buddhist period.
- 2 Explain curriculum in Islamic period.
- 3 Evaluate Macaulay's Downward Filtration theory.
- 4 Write recommendations for vocational education in Woods Dispatch.

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 What are the important centers of Islamic learning ? Explain the nature of function of any two centers.
- 2 Explain the academic debate between Mahitbhashanishth and Anglbhashanishth.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 बौद्ध कालखंडात शिक्षणाची सुरुवात विधीने होत असे.
अ) उपनयन ब) निकाह क) पबजा ड) कुरानखाणी
- 2 बौद्ध कालखंडात हे शिक्षणाचे माध्यम होते.
अ) पाली ब) उर्दू क) संस्कृत ड) कन्नड
- 3 गौतम बुद्धांनी द्वारे जीवनविषयक शिकवण दिली.
अ) अभाग ब) आयत क) आर्यसत्ये ड) बायबल
- 4 हा बौद्ध धर्मग्रंथ आहे.
अ) गीता ब) कुराण क) उपनिषद ड) विनयपिटिका
- 5 निर्वाण ही संकल्पना---- या तत्वज्ञानाने स्पष्ट केलेली आहे.
अ) सांख्य ब) योग क) वेदांत ड) बौद्ध
- 6 इस्लाम धर्मात----- हा पवित्र ग्रंथ म्हणून मान्यता आहे.
अ) करान ब) बायबल क) भगवद्गीता ड) रामायण
- 7 महमद पैगंबर जनतेला उपदेश करताना -----या अध्यापन पद्धतीचा वापर करत असत .
अ) व्याख्यान ब) चर्चा क) प्रश्न ड) उदाहरण

- 8 सियालकोट या इस्लाम शिक्षण केंद्रात----- विषय शिकवले जात असत .
 अ) गणित व ज्योतिष शास्त्र ब)ज्योतिष शास्त्र व अर्थशास्त्र क) कायदा व तत्वज्ञान ड) गणित व भूगोल
- 9 अकबराच्या दरबारात----- नावाचा प्रसिद्ध गायक होता.
 अ)नागसेन ब)तानसेन क)भीमसेन ड) अनारकली
- 10 मुस्लिम शिक्षण पद्धतीमध्ये बालकांच्या शिक्षणाचा प्रारंभ करण्याच्या कार्यक्रमाला----- म्हणत.
 अ) बिसमिलाखानी ब)मकतब क)मदरसा ड) उपनयन
- 11 वूडच्या शैक्षणिक खलित्यामध्ये----- शिक्षणाचे उद्दिष्ट होते.
 अ)बौद्धिक विकास ब)नैतिक विकास क)आर्थिक विकास ड) वरील सर्व
- 12 वूडच्या आदेश पत्रानुसार---- हे शिक्षणाचे माध्यम होते.
 अ)भारतीय प्राचीन भाषा ब)इंग्रजी भाषा क)अ आणि ब ड) यापैकी नाही
- 13 वूडच्या आदेश पत्रानुसार----- येथे विश्वविद्यालयाची स्थापना करण्यात यावी असे सुचविले होते.
 अ) कोलकत्ता ब) मुंबई क)मद्रास ड) वरील सर्व
- 14 जन शिक्षण विभागाची स्थापना एकूण----- प्रांतात करण्यात आली.
 अ) 3 ब) 5 क) 6 ड) 7
- 15 लोकशिक्षण सल्लागार समितीमध्ये एकूण----- सदस्य होते.
 अ) 8 ब) 10 क) 12 ड) 14

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 बौद्ध धर्मीय शिक्षणाची अध्यापन पद्धती
- 2 बौद्धधर्मीय शिक्षणाचा अभ्यास
- 3 इस्लामिक खंडातील शिक्षणाचा अभ्यासक्रम
- 4 ब्रिटिश शासनाची शिक्षणविषयक उद्दिष्टे लिहा.

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 बौद्ध कालखंडातील शिक्षणाची ध्येये लिहा .
- 2 इस्लामिक कालखंडातील अभ्यासक्रम स्पष्ट करा
- 3 मेकालेच्या ' शिक्षणाच्या झिरपता सिद्धांताचे ' मूल्यमापन करा.
- 4 वूडच्या खलित्यातील व्यावसायिक शिक्षणविषयक शिफारशी लिहा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 इस्लामिक शिक्षणाची महत्त्वाची केंद्रे कोणती? कोणत्याही दोन केंद्रांच्या कार्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- 2 महितभाषानिष्ठ आणि आंग्लभाषानिष्ठ यांच्यातील शैक्षणिक वाद स्पष्ट करा.

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: March/April-2023

Education (Optional) Paper-IV

EDUO4: Education in Pre-Independence India

Day and Date: Tuesday, 23/05/2023

Total Marks: 60

Time: 10.30 AM To 12.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 बौद्ध कालखंडात शिक्षणाची सुरुवात विधीने होत असे.

अ) उपनयन ब) निकाह क) पबजा ड) कुरानखाणी

Option 3

2 बौद्ध कालखंडात हे शिक्षणाचे माध्यम होते.

अ) पाली ब) उर्दू क) संस्कृत ड) कन्नड

Option 1

3 गौतम बुद्धानी द्वारे जीवनविषयक शिकवण दिली.

अ)अभंग ब) आयत क)आर्यसत्ये ड) बायबल

Option 3

4 हा बौद्ध धर्मग्रंथ आहे.

अ) गीता ब) कुराण क) उपनिषद ड) विनयपिटिका

Option 4

5 निर्वाण ही संकल्पना---- या तत्वज्ञानाने स्पष्ट केलेली आहे.

अ) सांख्य ब) योग क)वेदांत ड)बौद्ध

Option 4

6 इस्लाम धर्मात----- हा पवित्र ग्रंथ म्हणून मान्यता आहे.

अ)कराण ब)बायबल क)भगवद्गीता ड) रामायण

Option 1

7 महमद पैगंबर जनतेला उपदेश करताना -----या अध्यापन पद्धतीचा वापर करत असत .

अ)व्याख्यान ब)चर्चा क)प्रश्न ड) उदाहरण

Option 3

8 सियालकोट या इस्लाम शिक्षण केंद्रात----- विषय शिकवले जात असत .

अ) गणित व ज्योतिष शास्त्र ब)ज्योतिष शास्त्र व अर्थशास्त्र क) कायदा व तत्वज्ञान ड) गणित व भूगोल

Option 1

9 अकबराच्या दरबारात----- नावाचा प्रसिद्ध गायक होता.

अ)नागसेन ब)तानसेन क)भीमसेन ड) अनारकली

Option 2

10 मुस्लिम शिक्षण पद्धतीमध्ये बालकांच्या शिक्षणाचा प्रारंभ करण्याच्या कार्यक्रमाला----- म्हणत.

अ) बिसमिलाखानी ब)मकतब क)मदरसा ड) उपनयन

Option 1

11 वूडच्या शैक्षणिक खलित्यामध्ये----- शिक्षणाचे उद्दिष्ट होते.

अ)बौद्धिक विकास ब)नैतिक विकास क)आर्थिक विकास ड) वरील सर्व

Option 4

12 वूडच्या आदेश पत्रानुसार---- हे शिक्षणाचे माध्यम होते.

अ)भारतीय प्राचीन भाषा ब)इंग्रजी भाषा क)अ आणि ब ड) यापैकी नाही

Option 3

13 वूडच्या आदेश पत्रानुसार----- येथे विश्वविद्यालयाची स्थापना करण्यात यावी असे सुचविले होते.

अ) कोलकत्ता ब) मुंबई क)मद्रास ड) वरील सर्व

Option 4

14 जन शिक्षण विभागाची स्थापना एकूण----- प्रांतात करण्यात आली.

अ) 3 ब) 5 क) 6 ड) 7

Option 2

15 लोकशिक्षण सल्लागार समितीमध्ये एकूण----- सदस्य होते.

अ) 8 ब) 10 क) 12 ड) 14

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 बौद्ध धर्मीय शिक्षणाची अध्यापन पद्धती

Ans:

2 बौद्धधर्मीय शिक्षणाचा अभ्यास

Ans:

3 इस्लामिक खंडातील शिक्षणाचा अभ्यासक्रम

Ans:

4 ब्रिटिश शासनाची शिक्षणविषयक उद्दिष्टे लिहा.

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 बौद्ध कालखंडातील शिक्षणाची ध्येये लिहा .

Ans:

2 इस्लामिक कालखंडातील अभ्यासक्रम स्पष्ट करा

Ans:

3 मेकालेच्या ' शिक्षणाच्या झिरपता सिद्धांताचे ' मूल्यमापन करा.

Ans:

4 वूडच्या खलित्यातील व्यावसायिक शिक्षणविषयक शिफारशी लिहा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 इस्लामिक शिक्षणाची महत्त्वाची केंद्रे कोणती? कोणत्याही दोन केंद्रांच्या कार्याचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:

2 महितभाषानिष्ठ आणि आंग्लभाषानिष्ठ यांच्यातील शैक्षणिक वाद स्पष्ट करा.

Ans:
